

25/09/2025

לכבוד:

מועצת התכנון העליונה - ועדת המשנה להתנגדויות,
המינהל האזרחי

באמצעות הדוא"ל: planningyosh@iplan.gov.il

שלום רב,

הנדון: התנגדות לתכנית יוש 131/3/2 כפר תפוח/ כביש גישה

מרשיי, ראש מועצת הכפר יאסוף, וואאל נביל עבדאללה עבדאלראזק, ת.ז. 971859061; מר יחיא עבדלאחמד באיר חמודה, ת.ז. 994295863; מר מוחמד עבדאלפתאח עבדאלרחמאן עבדאלפתאח, נושא ת.ז. 994281467; מר וצפי חסן מוחמד איוב, נושא ת.ז. 945820348; מר ראדי מחמוד חסין עאסיאני, ת.ז. 96519586; יש דין – ארגון מתנדבים לזכויות אדם, ע"ר מס' 580442622; במקום – תכנון וזכויות אדם, ע"ר מס' 580342087; עמית סולמון, ת.ז. 036914034 מטעם תנועת "מנאח ואחד - אקלים אחד"

א. מבוא

1. בשם מרשיי שלהלן, ראש מועצת הכפר יאסוף, תושבי הכפר יאסוף ארגון "יש דין" – ארגון מתנדבים לזכויות אדם (ע"ר), ועמותת במקום – תכנון וזכויות אדם (ע"ר), עמית סולמון בשם תנועת "אקלים אחד – מנאח ואחד", וכן בהתאם להוראות הדין הקיים באזור, כמו גם פרסומי התכנית להתנגדויות בין מועדים 25/7/25-27/7/2025, מוגש בזאת כתב ההתנגדות בנוגע לתכנית מתאר 131/3/2 (להלן: "התכנית") אשר מוגדרת ככביש גישה פנימי אשר נועד לחבר את ההתנחלות כפר תפוח עם המתחם המכונה "תפוח מערב".

ייפוי כוח מטעם מרשיי מצ"ב ומסומנים **כנספת א'**.

2. מרשיי, ראש מועצת הכפר יאסוף, מייצג את קהילת הכפר ותושביו שאדמותיהם סמוכות לתכנית המיועדת, מדרום ומצפון, אשר התכנית משתרעת על תחומי אדמות הכפר, אולם כפי שיוצג להלן אינה מיועדת כלל לטובתם או למענם.

3. מרשיי שבכותרת, תושבי הכפר יאסוף הינם בעלי אדמות וזכויות במקרקעין בתוואי השטח הסמוך לתכנית המיועדת, כמפורט להלן -

■ מרשיי, מר יחיא עבד אלחמיד באיר חמודה, תושב הכפר יאסוף, הינו אחד מיורשי המנוח באייר עבד אל חמיד עודה, המחזיק בזכויות הקנייניות של חלקה 72 בגוש מספר 9 באדמות הכפר יאסוף. חלק מחלקה זה הוכרז במסגרת הכרזה על אדמות כרכוש ממשלתי במסגרת הכרזה שבוצעה בשנת 2018 ונדונה במסגרת ערר 37/18. חלקים ניכרים מחלקה זו, **לא הוכרזו** כרכוש ממשלתי.

■ מרשיי, מר ראדי מחמוד חסין עטיאני, תושב הכפר יאסוף, הינו אחד מיורשי המנוח חוסיין מוחמד עטיאני, המחזיק בזכויות הקנייניות בחלקה 88 בגוש מספר 10 באדמות הכפר יאסוף. חלק מחלקה זו הוכרז במסגרת הכרזה על אדמות כרכוש ממשלתי במסגרת הכרזה שבוצעה בשנת 2018 ונדונה במסגרת ערר 37/18. חלקים ניכרים מחלקה זו, **לא הוכרזו** כרכוש ממשלתי.

¹ יש דין הוא ארגון מתנדבים, מאוגד כעמותה רשומה בישראל, שעיקר מימונו הוא מישויות מדיניות זרות. רשימת התורמים לעמותה מפורטת באתר רשם העמותות ובאתר האינטרנט של העמותה בהתאם לנדרש עלפי הדין. יש דין גאה להיות ממומנים על ידי מדינות שסבורות כמו העמותה, כי הכיבוש הוא לא עניין פנים-ישראלי ותורמות לקידום השמירה על זכויות אדם.

² במקום - תכנון וזכויות אדם, הינה עמותה מקצועית ובלתי תלויה, המאוגדת על פי הדין בישראל, מודה לכל תורמיה, התומכים בקידום זכויות אדם ברחבי העולם, על ההכרה באמינותה ובחשיבות פעילותה. עיקר מימונה מישויות מדיניות זרות, כמפורסם באתר רשם העמותות.

■ מרשי, מר וצפי חסן מוחמד איוב, תושב הכפר יאסוף, הינו אחד מיורשי המנוח עבדאללה מוחמד עות'מאן, המחזיק בזכויות הקנייניות בחלקה 61 בגוש מספר 10, בחלקה 85 בגוש 9, חלקה 102 בגוש מס' 10. חלקים קטנים מחלקה זו האחרונה, חלקה 102, הוכרזו כרכוש ממשלתי, אולם חלקים ניכרים אחרים מחלקה זו ומסביבה לא הוכרזו כאמור, כפי שהדבר עלה במסגרת ערר 37/18.

■ מרשי, מר מוחמד עבדאלפתאח עבדאלרחמאן עבדאלפתאח, תושב הכפר יאסוף, הינו אחד מיורשי המנוח עבד-א-רחמן עבד אל חמיד עבד אל פתאח, המחזיק בזכויות הקנייניות בחלקה 44 בגוש מספר 9 באדמות הכפר יאסוף. חלק מחלקה זו הוכרז כרכוש ממשלתי, אולם חלקים ניכרים אחרים מחלקה זו ומסביבה לא הוכרזו כאמור, כפי שהדבר עלה במסגרת ערר 37/18.

4. חלקות המתנגדים מצויות ברובן בתוך המובלעת שנוצרת כתוצאה מהתכנית מושא התנגדות זו והתכנית שוועדת המשנה להתנגדויות המליצה על קידומה לקראת מתן תוקף ביחס למתחם תפוח מערב, היא תכנית 131/3/1.

5. מרשי, ארגון יש דין – ארגון מתנדבים לזכויות אדם, הינו עמותה רשומה בישראל הפועלת למען הגנה על זכויות האדם של התושבים המוגנים בגדה המערבית, הכפופים לשלטון הכיבוש הצבאי הישראלי. המתנגד מתעד מקרים שבהם הרשויות הישראליות אינן מיישמות את חובותיהן ביחס לתושבים הפלסטינים המוגנים בשטח המצוי תחת דיני התפיסה הלוחמתית, באופן המוביל לפגיעות שיטתיות בזכויות אדם שלהם, ומסייע לנפגעים לממש את זכויותיהם היכן שאלה נפגעות על ידי הרשויות הישראליות ותושבים ישראלים בשטח. המתנגד פועל למען ביצורן של זכויות המעוגנות בדין הבינלאומי, לרבות זכות הקניין וחובת ההגנה על קניינה של אוכלוסייה מוגנת בשטח המצוי תחת כיבוש.

מרשתי, עמותת במקום – תכנון וזכויות אדם, היא עמותה לשינוי חברתי המסייעת לכל בני האדם, אשר חיים תחת שליטתה של מדינת ישראל לשמור ולממש את זכויות האדם שלהם ובהן מימוש מלא ושוויוני של זכויות אדם בשדה התכנון המרחבי והפיתוח הפיזי והכלכלי.

מרשתי, עמית סולומון הינה מטעם תנועת "מנאח ואחד – אקלים אחד". קבוצת "מנאח ואחד – אקלים אחד" – הינה התארגנות חברתית לא מואגדת, הפועלת לקידום צדק אקלימי. הקבוצה פועלת מתוך תובנה שמשבר האקלים והמשבר הסביבתי הם איום קיומי על כולנו – אולם לא ישפיע על כולנו באותה מידה. אוכלוסיות מוחלשות הן הראשונות להיפגע, בעוד שיכולת ההשפעה שלהן על ההחלטות ביחס להתמודדות עם המשברים האלו היא הקטנה ביותר. כפי שמדגים המיקרו-קוסמוס באזור מארג היחסים שבין כפר תפוח ומתחם תפוח מערב – סוגיות של פערי כוח ושליטה בתוך החברה האנושית וסוגיות של יחסנו לטבע ולבעלי-חיים מצטלבות אלו עם אלו, ועתידינו על פני האדמה הזו תלוי בקידום פתרון שלם, מקיים וצודק לכלל הסוגיות הללו.

6. עמדת המתנגדים היא כי יש לדחות את אישורה של התכנית וכי יש לקבל את התנגדויות המתנגדים, כל זאת מהנימוקים הבאים:

א) אישור התכנית מהווה שינוי חקיקה ולכן אינו חוקי לפי הדין הבינלאומי, בפרט לאור קביעות בית הדין הבינלאומי לצדק כפי שניתנו אך לאחרונה באשר לפרקטיקות והמדיניות הננקטות על ידי מדינת ישראל בשטחי הגדה המערבית, ועל כך נרחיב בהמשך;

ב) אישור התכנית יוצר הטיה של הליך קביעת תחום שיפוט, והליכי קידומה נעשים בניגוד לכללי המנהל התקין, עת טרם נכללת זו בתחום שיפוט של יישוב או מועצה אזורית. התכנית מייעדת בכך חטיבת קרקע משמעותית לטובתה של אוכלוסייה ישראלית בלבד. למעשה, קידום התכנית על ידי מוסדות התכנון מאיין את כל ההליך הנוגע לקביעת תחומי שיפוט, ואף עומד בסתירה לעמדות המחייבות של

היועץ המשפטי לממשלה, הקובעות כי לאחר בדיקת המצב הקנייני, יש לקבוע את גבול תחום השיפוט ורק לאחריו לקדם את הליכי התכנון;

ג) אי גילוי מלוא החומרים הרלוונטיים הנוגעים לתכנית, כחלק ממארג רחב יותר, כפי שמוסדות התכנון הכירו בכך עוד במסגרת הליכי הדיון ביחס לתכנית בוועדת המשנה להתיישבות, ובניגוד לעקרונות המנחים כפי שגובשו על ידי היועץ המשפטי לממשלה;

ד) התכנית נעדרת את רמת הפירוט הנדרשת, המאפשרת בחינתה ואישורה כדבעי, או למצער – הגשת התנגדויות מפורטות ונקודתיות. לתוכנית חסרים נספח ניקוז, חתכי אורך ורוחב, חתך של המעבר החקלאי ותכנון נופי ועל כן ההחלטה להפקיד אותה התקבלה על בסיס מסד נתונים חסר. מדובר במידע קריטי, שיש לו השלכות לגבי תפקוד המעבר החקלאי, גבולות התוכנית, בטיחות המשתמשים בכביש וזכות הטיעון של המתנגדים. כמו כן, קיים חוסר בהירות לגבי מימדי המעבר החקלאי.

ה) התכנית, במשולב עם המצב של תכנית 131/3/1 כפי שאושרה על ידי וועדת משנה להתנגדויות, יוצרת הלכה למעשה מובלעת אשר לה פתח אחד ויחיד בדמות המעבר החקלאי הצנום;

ו) התכנית מתעלמת לחלוטין לקיומו של מסדרון אקולוגי, אינה בוחנת חלופות בנושא ואת השפעותיה על המסדרון האקולוגי.

7. נפנה כעת לבחון את סקירתה של התכנית והרקע הרלוונטי הנדרש, ולאחריה נציג את טענות המתנגדים

ב. סקירת התכנית ורקע רלוונטי

8. תכנית זו באה לעולם, לכאורה, כתוצאה מתוצאות הליכי ההכרזה על אדמות הכפר יאסוף כרכוש ממשלתי כפי שנקבעו במסגרת ערר 37/18 ראש מועצת הכפר יאסוף ואח' נגד הממונה על הרכוש הממשלתי.

9. במסגרת ערר זה נקבע כי לגבי 2 חלקות לא ניתן לראות בהן כרכוש ממשלתי. בהתאם, לא ניתן לקדם ביחס אל אלה הליכי תכנון, שכן אם לא ניתן לראות בקרקעות אלה כרכוש ממשלתי, אזי אלה מקרקעין פרטיים שלא ניתן לקדם עליהם כל תכנון שאינו נועד לשרת את בעלי המקרקעין. משכך, חלק מרכזי בתכנית שנועדה לקדם את הכשרתו בדיעבד של המאחז הבלתי חוקי אשר נודע בהפרות החוק הרבות בו התברך, "תפוח מערב", היא תכנית 131/3/1, לא יכול היה לצאת אל הפועל.

10. בהעדר היתכנות קניינית, תכנונית ומשפטית לדרך הגישה המקורית, הוכנה התוכנית הנדונה עבור דרך חלופית.

11. הכביש העומד בטבורה של התכנית, אורכו כ-600 מטר, יורד מתפוח מערב לכיוון מזרח דרך אמצע גובה הרכס, עובר מעל דרך חקלאית ומטפס חזרה למעלה עד שהוא מתחבר לחלקה המזרחי של תוכנית 131/3/1. רוחב זכות הדרך מתפוח מערב עד הכיכר הקרובה אליו הוא 15 מטר ואח"כ הוא מתרחב ל- מטר, עם מיסעה, רצועת גינון ומדרכה לכל כיוון. על פי הנמסר במסגרת פרוטוקול הדיון בפני וועדת המשנה להתיישבות ביום 4.6.2025, רוחב הכביש הינו כ- 18 מטרים, וזאת בניגוד למסמכי התכנית. לא ניתן כל הסבר לפער זה העולה כדי 20 אחוזים מהנתונים המופיעים במסמכי התכנית.

12. נכון למועד הפקדת התכנית, היא נעדרת כל חיבור לתכניות סטטוטוריות קיימות ביחס לכל אחד משני צדדיה. למעשה, התכנית עצמה תלויה באישורה של תכנית 131/3/1; ואילו תכנית 131/3/1 תלויה בתכנית הנוכחית לצורך חיבור המתחם המכונה "תפוח מערב" אל העולם החיצון, ובפרט אל כפר תפוח.

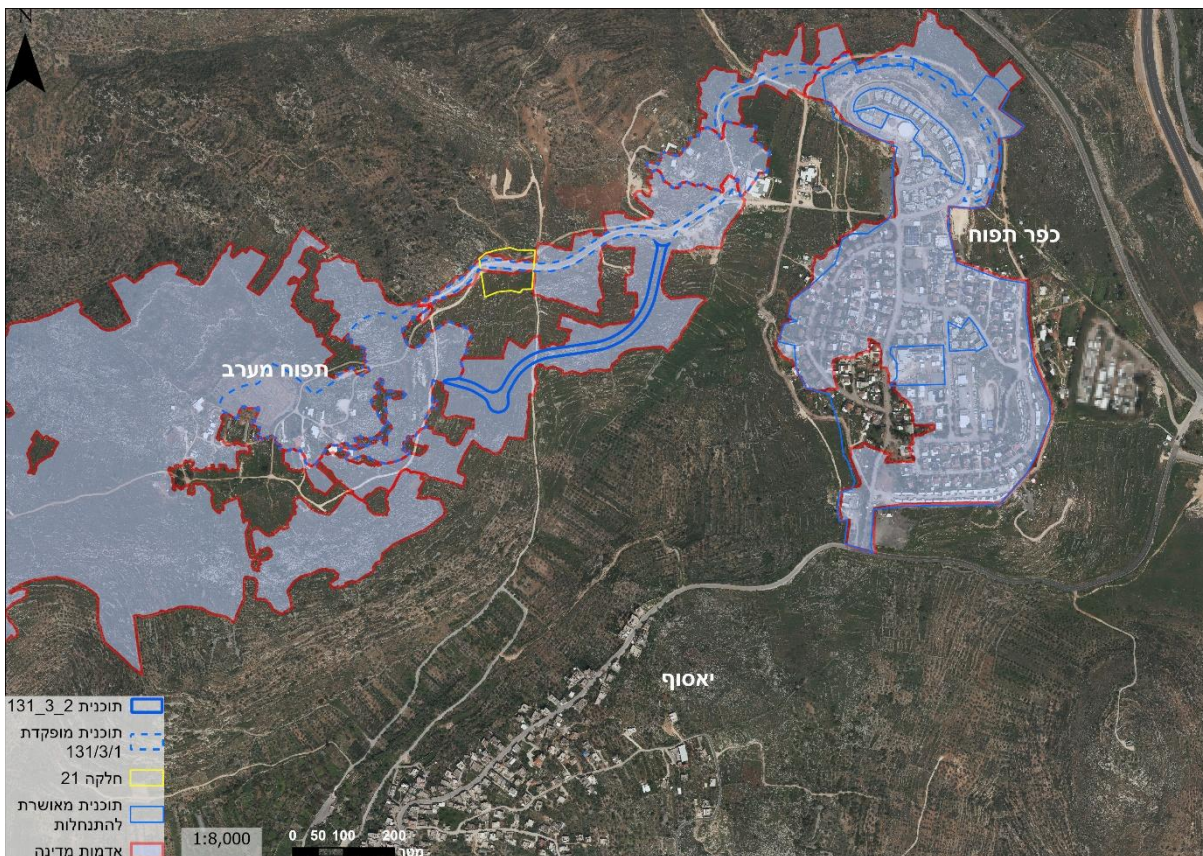
13. על כן, הדרך הנכונה והראויה, תרתי משמע, הייתה להפקיד מחדש את תכנית 131/3/1, להורות על ביטול המרכיבים שהתייתרו בתכנית זו, וקידום הליכים מחדש ביחס לכביש הגישה. לעת זו, וכפי שאף רשויות המדינה הודו במסגרת הודעתם במסגרת בג"ץ 890/20 עאסיאני ואח' נגד מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית ואח', שתי התכניות הולכות זו לצד זו, אחת תלויה ברעותה, ולאף אחת מהן אין זכות קיום עצמאית ללא

השנייה. נוצר כאן מעגל שוטה תכנוני, חסר תקדים למיטב ידיעת הח"מ והמתנגדים, בו מקודמות בד בבד שתי תכניות אשר מהוות למעשה תכנית אחת לכל דבר ועניין. זאת, תחת ההליך שהיה נכון יותר תכנונית, והוא הפקדתה מחדש של תכנית 131/3/1, תוך ביטול מרכיב הדרך הצפוני לחלוטין וגריעתו מהתכנית. זאת לא נעשה, והתוצאות עבור תושבי יאסוף – הרות אסון.

14. הדרך החקלאית שמעליה עובר הכביש משמשת כדרך גישה של חקלאי הכפר הפלסטיני יאסוף אל אדמותיהם שמצפון לכפר. התוכנית קובעת שהמעבר בדרך ייעשה דרך מעבר BOX מתחת לכביש, על כך עוד נרחיב בהמשך.

15. בכך הלכה למעשה תיווצר מובלעת בין התכנית ובין תכנית 131/3/1 כפי שאושרה לקידום על ידי וועדת המשנה להתנגדויות, אשר תכלא מאות דונמים חקלאיים, ותאפשר גישה מוגבלת באמצעות צוואר הבקבוק של המעבר החקלאי האמור.

16. הדרך עצמה נגזרת מ-"תכנית צל" רחבה יותר ביחס למתחם עצמו, המצויה אצל המועצה האזורית שומרון – ואף בידי מוסדות התכנון, אולם זו מוסתרת מהציבור הרחב, ובפרט המתנגדים. אם בעבר נטען על ידי מוסדות התכנון ביחס לאותה "תכנית צל" כי אין לה כל משמעות, הרי שכעת, לאור הודאת חלק מחברי מוסדות התכנון כי קידום אישורה של התכנית מושא התנגדות זו תלוי באישורים שניתנו בעבר ביחס לאותה –"תכנית צל", הרי שלא ניתן עוד להסתתר מאחוריה ויש לגלותה.

ג. עמדות המתנגדים

17. לשיטת המתנגדים, יש לדחות את התכנית כולה, על הסף ולגופה, וזאת משורה של טעמים, חלופיים ומצטברים, הכל כמפורט להלן, בפרוטרוט.

ג.1. אישור התכנית מהווה שינוי חקיקה ולכן אינו חוקי לפי הדין הבינלאומי

18. השטח עליו משתרעת התכנית, מצוי על אדמות הכפר יאסוף, המצויים בגדה המערבית הנתונה מאז 1967 תחת תפיסה לוחמתית ישראלית.

19. אמנת האג בדבר המנהגים והדינים במלחמה ביבשה והתקנות הנלוות אליה משנת 1907, המהווים חלק מהמשפט הבינלאומי המינהגי שחל על רשויות ישראליות ועל ישראלים הפועלים בגדה המערבית, אוסרת בתקנה 43 על המעצמה הכובשת לבצע שינויים בחקיקה הקיימת באזור טרם כיבוש למעט בשני מקרים: האחד, כאשר שינויי החקיקה נדרשים לצרכים ביטחוניים צבאיים מובהקים; והשני, כאשר השינוי בחקיקה נדרש כדי לענות על הצרכים האזרחיים של האוכלוסיה המקומית המוגנת (ר' למשל בג"ץ 68/81 באסיל אבו עיטה ואח' נ' מפקד אזור יהודה ושומרון ואח'; בג"ץ 393/82 ג'מעייית אסכאן נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש).

20. על פי הפסיקה, תכניות הן בגדר חיקוק (ר' למשל: ע"א 3213/97 יחזקאל נקר ואח' נ' הוועדה המקומית לתכנון ובנייה הרצליה; ע"א 10213/03 מרחבי השרון בע"מ ואח' נ' דוד מייזליק ואח').

21. לפיכך, תכניות המתאר הגליליות, ובהן תכנית 15/S החלה בשטח זה, הן חלק מהחקיקה הקיימת אותה ירש הממשל הצבאי הישראלי בעת כיבוש הגדה המערבית ב-1967.

22. התכנית שבנדון לא נועדה לשרת את האוכלוסייה הפלסטינית המוגנת, וזאת בין היתר לאור מקום המצאה והגורמים הפועלים למען קידומה. תכנית זו מוגדרת עבור צרכי האוכלוסייה הישראלית בלבד, מעצם הגדרתה כ-"כביש גישה" המחבר בין כפר תפוח ובין המאחז הבלתי חוקי המיועד להכשרה, "תפוח מערב".

23. בפועל, חלק מהתכנית מבקשת לאפשר פלטפורמת גישה ובהתאם - לגליזציה לבנייה בלתי חוקית שכבר בוצעה בה על ידי ישראלים ובכך לשרת את האוכלוסייה האזרחית של המעצמה הכובשת. מטרות אלה אינן מוכרות במשפט ההומניטארי הבינלאומי כמטרות לגיטימיות לשימוש באדמות ציבור או כמצדיקות שינוי הדין המקומי, ולכן מוסדות המנהל האזרחי, אשר פועלים מתוקף הסמכויות והוראות המשפט הבינלאומי ההומניטארי בדבר דיני הכיבוש, אינם רשאים לאשר את התכנית שבנדון אשר משנה את תכנית המתאר הגלילית המנדטורית.

24. יובהר, כי דברים אלה אינם מתייחסים לשאלה האם הדין המקומי או הבינלאומי מאפשרים הקמת התנחלות ישראלית בגדה המערבית (סוגיה שהמענה עליה מבחינת המשפט הבינלאומי הינה שלילית באופן מובהק ובתי המשפט בישראל אף הם לא מצאו לנכון לקבוע כי המשפט הבינלאומי מאפשר זאת), אלא לסוגיית חוקיותו של הכלי התכנוני שנבחר כדי להשיג מטרה זאת.

25. מובן מאליו, כי הקמתם של יישובים ישראלים בשטח הכבוש, למען תושבי המעצמה הכובשת, הינה פעולה אסורה על פי הוראות המשפט הבינלאומי ההומניטארי והיא עשויה להיחשב כפשע מלחמה על פי הוראות אמנת רומא המכוננת את בית הדין הפלילי הבינלאומי הקבוע. העובדה כי מטרתה המוצהרת של התכנית היא ביסוסה והרחבתה של ההתנחלות כפר תפוח, אסורה על פי הדין הבינלאומי הפלילי.

26. אם בעבר ניסו מוסדות התכנון לפטור טענות מסוג זה בנושאים אשר נקבע לגביהם כי אינם חלק מנושאים שמוסדות התכנון אמורים ליתן עליהם את הדעת, וזאת על סמך השענות על פסקי דין של בית המשפט העליון משנות ה-90 של המאה הקודמת, כיום לא ניתן להמשיך בכך. זאת, לאור קביעות בית הדין הבינלאומי לצדק, הערכאה המשפטית הגבוהה ביותר בקרב הקהילה הבינלאומית, אשר להחלטותיה מעמד בעל משקל

רב לעצם קביעות מקורות המשפט הבינלאומי והצגת המציאות המשפטית-נורמטיבית המחייבות, כפי שהתרחשה זה לא מכבר.

27. בפועל, המהלך המתוכנן יגרע שטח משמעותי מהמקרקעין במרחב אשר יכולים ומתחייבים לשימוש את כלל האוכלוסייה, וזאת למען אוכלוסייה מובחנת, ישראלית בלבד. שטח שייעודו הוא חקלאי ומשמש, סטטוטורית, כשטח פתוח לטובת כלל התושבים והאוכלוסיות באזור באזור (בין אם למעבר, חקלאות עונתית, שטחים פתוחים, מרעה או לכל שימוש ציבורי אחר), ייהפך באחת לשטח שפלסטינים אינם יכולים להגיע אליו באופן חופשי.

28. ייתכן והדבר נובע ממימוש המדיניות כפי שעלתה בשנת 1981, עת הוחלט כי באופן קטגורי וגורף אדמות ציבור יסופחו במלואן לתוך שטחי הרשויות המוניציפליות הישראליות בלבד, אולם מהלך זה אינו חוקי וזאת כיוון שעצם השימוש הקטגורי במשאב מוגבל בדמות מקרקעין לידי קבוצה אחת בלבד, באופן מובהק ומוצהר, אשר כחלק מראיית הקצאת המשאבים רואה במשאב זה כ- "משחק סכום אפס" (היינו, שימוש במשאב זה על ידי קבוצה אחת משמעו העדר השימוש על ידי קבוצת האוכלוסיה האחרת), הינו מפלה.

29. דברים אלה מצטרפים לקביעות בית הדין הבינלאומי לצדק בחוות הדעת שניתנה על ידו בחודש יולי 2024 בעניין המדיניות והפרקטיקות הנהוגות על ידי ישראל בשטחים הפלסטינים הכבושים³. בחוות דעת זו נידונה בין היתר הן הממד המפלה של הקצאה מפלה של מקרקעין באזור לטובתה המובהקת של האוכלוסיה הישראלית.

30. כך, למשל, בפסקה 120 לחוות הדעת נקבעו הדברים הבאים:

120. The expansion of Israel's settlements in the West Bank and East Jerusalem is based on the confiscation or requisitioning of large areas of land. According to the Independent International Commission of Inquiry, over 2 million dunams (approximately 2,000 sq km) have been expropriated in Area C alone since 1967, amounting to more than a third of the West Bank ("Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel", UN doc. A/77/328 (14 September 2022), para. 39). This includes considerable areas of land that would be characterized as private property but have been declared by Israel as State land — and thus intended for public use — in reliance on a selective interpretation of the law in force at the time of Israel's occupation (ibid., para. 33; "Report of the independent international fact-finding mission to investigate the implications of the Israeli settlements on the civil, political, economic, social and cultural rights of the Palestinian people throughout the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem", UN doc. A/HRC/22/63 (7 February 2013), para. 63). The United Nations High Commissioner for Human Rights reports that almost all of this State land has been allocated for the benefit of Israeli settlements ("Israeli

³ Legal Consequences arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, Advisory Opinion of 19 July 2024; available at: <https://www.icj-cij.org/case/186>

settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan: Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights”, UN doc. A/HRC/52/76 (15 March 2023), para. 8).

31. בית הדין הקדיש חלק נכבד מחוות הדעת בכל הנוגע למובנים השונים של הפליה והדרה של פלסטינית מתחומי תשתיות ומשאבים ציבוריים בתחומי הגדה המערבית, וההעדפה המובהקת של האוכלוסייה הישראלית על הרשויות, כמו גם השלכות הפליה והדרה זו על מגבלות התנועה למשל של פלסטינים במרחב:

198. The Court now turns to the restrictions imposed by Israel on the movement of Palestinians in the Occupied Palestinian Territory.

199. As the Court has noted above, almost the entire Area C has been allocated to settlements, or it has been designated as closed military zones and nature reserves (see paragraph 120). While these areas are accessible to all settlers and holders of an entry permit to Israel, including non-Israeli Jews, Palestinians in the Occupied Palestinian Territory require a special permit to access them.

32. ובהמשך, בפסקה 205 המסכמת את תת הפרק האמור, קובע בית הדין את הדברים הבאים –

205. On the basis of the evidence before it, the Court considers that, through its practice of restricting movement, Israel differentiates in its treatment of Palestinians with reference to their freedom of movement. With respect to the question of the potential justification of Israel’s differentiation in treatment, the Court has taken note of Israel’s security concerns, as identified by some participants in the proceedings, that might justify restrictions on movement. To the extent that such concerns pertain to the security of the settlers and the settlements, it is the Court’s view that the protection of the settlers and settlements, the presence of which in the Occupied Palestinian Territory is contrary to international law, cannot be invoked as a ground to justify measures that treat Palestinians differently. Moreover, the Court considers that Israel’s measures imposing restrictions on all Palestinians solely on account of their Palestinian identity are disproportionate to any legitimate public aim and cannot be justified with reference to security.

33. הנה אם כן, אין המדובר רק בשינוי של הדין הקיים שלא לטובתה של האוכלוסייה המוגנת ובניגוד למגבלות הקיימות על המפקד הצבאי וכפיפיו על פי המשפט הבינלאומי ההומניטרי, אלא קידום של מהלך, אשר באופן מוצהר, נועד להיטיב עם אוכלוסייה אחת, יהודית-ישראלית, ולצמצם את זכויותיה של אוכלוסייה אחרת.

2.ג. קידום התכנית טרם קביעת ושיוך המתחם להליך קביעה והכרעה בעניין תחום השיפוט, יוצר הטיה מובנית, ומנוגד לכללי המשפט המנהלי והוראות מחייבות באשר לקידום מהלכים תכנוניים באזור.

34. כלל יסודי הוא שרשות מקומית יכולה לקדם תכנון אך ורק בתחומי תחום השיפוט ומרחב התכנון שלה וככל שברצונה לקדם תכנון מחוץ לתחום זה, יש לתקן קודם כל את תחום השיפוט בהתאם. ביחס לתחומי האזור, נדרש שינוי של תחום שיפוט יישוב לצורך זה.
35. במקרה הנדון, התכנית אינה בתחום השיפוט של כפר תפוח או המועצה האזורית שומרון. אף על פי שהכביש מוגדר ככביש גישה "פנימי" של כפר תפוח, לשכת התכנון נחפזה לקדם את התוכנית בעצמה, מבלי לחכות להשלמת הליך תיקון תחום השיפוט כך שהוא יכלול את התוכנית. ועדת המשנה להתיישבות גם ראתה בסוגיה זו כמשנית וקבעה בהחלטתה להפקיד את התוכנית כי תיקון תחום השיפוט יהיה תנאי למתן תוקף לתוכנית.
36. ברם, כפי שנקבע לא אחת על ידי לשכת היועץ המשפטי לממשלה, הליך סדור ומלא של קידום הליכי תכנון מחייב ראשית לכל הכרעה בסוגיות הקנייניות, ולאחריו שיוך מוניציפלי, אשר רק לאחריו יהיה ניתן לקדם הליכי תכנון. הייתה זו כידוע, עמדת היועץ המשפטי לממשלה כפי שהובעה עוד במסגרת ההליכים הנוגעים במסגרת בג"ץ 2297/15 ובהמשך ההליכים בעניין בג"ץ 890/20.
37. הווה ידוע כי שיוך מוניציפלי של שטח המצוי בטבורה של חטיבת מקרקעין פלסטינית מכל צידה, הינו בעל השפעות והשלכות על בעלי האינטרסים הפלסטינים, ובהתאם, מתחייבת גם זכות שימוע לגורמים אלה אשר עשויים להיות מושפעים מכך, וזאת בהתאם להתחייבות מפקד האזור וראש המנהל האזרחי לבית המשפט העליון במסגרת בג"ץ 5073/17 ראש מועצת הכפר ג'אלוד נ' מפקד כוחות צה"ל ואח'.
38. תיקון תחום השיפוט הוא בעל השלכות ישירות על תושבי יאסוף, שכן תוואי הכביש יפריד בינם ובין אדמותיהם מצפון ומשכך הם בעלי עניין מובהקים שיש להם זכות להתנגד לתיקון כאשר הוא יפורסם.
39. מבלי להתייחס לטיעונים לגבי ההצדקות לשינוי תחום השיפוט, עצם ההחלטה של ועדת המשנה להתיישבות להפקיד תוכנית שאינה במרחב תכנון של רשות מקומית, תכנית אשר מנייה וביה נועדה לשרת גורמים ישראלים ואלה בלבד, לוקה בפגמים מהותיים שמצדיקים את פסילתה.
40. ההכרעה של ועדת תכנון של מועצת התכנון העליונה לטובת תוכנית שאינה נמצאת בתחום שיפוט של הרשות הנהנית ממנה עוקפת את ההליך התקין של תיקון שיפוט ומרוקנת אותו מתוכן.
41. תיקון תחום שיפוט ותהליך אישור תוכנית הם שני הליכים נפרדים ובהתנגדות לכל אחת שוקלים שיקולים שונים, לכן לא ניתן לקדם את האחרון לפני שמסתיים הראשון. בנוסף, שינוי סדר הדברים מייצר אינטרס הסתמכות של צד שלישי, מה שמעמיד מתנגדים פוטנציאליים לתיקון תחום השיפוט בעמדת נחיתות ובכך פוגע בזכות הטיעון שלהם. הלכה למעשה, כל הליך של תיקון תחום השיפוט בעתיד, "ייתיישר" עם התכנית האמורה, ויאיין בפועל כל אפשרות של דיון ציבורי והשתתפות ציבורי בהליכים הנגזרים מכך.
42. מנגד, וכפי שניסיון העבר במובן הצר של נסיונות הכשרת מתחם "תפוח מערב" מלמד, קידום הליכי תכנון כאשר נקודות אחרות נותרות פתוחות לעת מצוא, עלול להוביל לכך שהליכי שינוי ותיקון תחום השיפוט ייתקלו במהמורות אלה ואחרות, באופן שיוביל לאי היתכנות התכנונית. כך היה בעבר עת הוחלט על קידום הליכי תכנון עוד טרם הוכרעו הסוגיות הקנייניות, במסגרת תכנית 131/3/1, ומצער לראות כי רשויות האזור ובראשן וועדת המשנה להתיישבות בחרו שוב לפסוע במסלול רצוף אי בהירויות זה.
43. לאור זאת יש לקבוע שוועדת המשנה להתיישבות טעתה כשהפקידה אותה טרם תיקון תחום השיפוט. יש לבטל את ההפקדה על מנת שלא לפגוע בתקינות הליך ההתנגדות לתיקון תחום השיפוט ולהימנע מהפקדתה מחדש עד להשלמת ההליך בצורה תקינה.

3.ג. הצגת מסד נתונים חלקי והסתרת נתונים הנוגעים לתכנית ולהבטים תכנוניים נלווים.

44. במסגרת הליכי ההתנגדות ביחס לתכנית 131/3/1 התגלה כי למעשה המועצה האזורית שומרון הכינה "תכנית צל" ביחס לקידום כ- 2,400 יח"ד, אשר תכנית 131/3/1 הינה רק תכנית נגזרת ממנה. לאחר גילוי זה – אשר המתנגדים דכאן התוודעו אליו רק אגב הדיון בהתנגדויות, דרשו המתנגדים את פרסום כלל המסמכים הנוגעים לאותה תכנית צל נסתרת, וזאת לצורך בחינת המידע העובדתי וקבלת החלטה תכנונית ראויה ומושכלת.

45. וועדת המשנה להתנגדויות דחתה את טענות המתנגדים כלאחר יד, במסגרת החלטתה מיום 5-7-2023, בסעיפים 168-176, עת נטען כי ה-"מדובר בתכנית תיאורטית בלבד", אשר נעדרת כל מעמד סטטוטורי, ועל כן אין לה כל משמעות.

46. **ברם, במסגרת הליכי קידום התכנית הנוכחית בפני וועדת המשנה להתיישבות, נמסר על ידי נציגת מנהל התכנון, הגב' הודיה רוזיליו, כאשר נשאלה השאלה האם קיים אישור של קמ"ט ארכיאולוגיה לתכנית, את הדברים הבאים – "יש אישור קמ"ט ארכיאולוגיה על התכנית הגדולה שכוללת כאמור את שתי הדרכים".**

47. מכאן, עולות שתי מסקנות חשובות – שהן בגדר הודאת בעל דין מצד גורמי מנהל התכנון – **הראשונה**, כי קיימת תכנית רחבה יותר אשר התכנית הנוכחית הינה נגזרת שלה; **השנייה**, כי ביחס לתכנית הנוכחית מושא ההתנגדות, האישורים שניתנו מצד חלק מהגורמים הינם אישורים שניתנו ביחס לתכנית הצל הנסתרת.

48. מכאן, שאי אפשר באמת לשוב ולטעון כי המדובר בתכנית תיאורטית בלבד, עת נכון להיום כבר שתי תכניות קודמו על בסיס אותה תכנית צל, ואילו חלק מהאישורים הנדרשים ביחס לתכנית הנוכחית, ניתנו ביחס לתכנית הצל. אילו התכנית הייתה תיאורטית, בלבד, לא יכלו היו להינתן אישורים בגינה, אישורים אשר מהווים את הבסיס לקידומה של התכנית האמורה; ואילו מרגע שהתכנית כוללת אישורים שונים אשר הינם כאלה הניתנו ביחס לתכנית אב רחבה יותר, חובה על מוסדות התכנון להציגה לעיון הציבור.

49. עובדה זו, מחייבת, לשיטת המתנגדים, להציג הן את האישורים שניתנו כולם, והן את תכנית הצל הגדולה, אשר למעשה הינה "תכנית אב" לקידום כ- 2,400 יח"ד, אשר מעמדה חרג מתיאורטי גרידא, אלא כזה המשמש פלטפורמה לקידום תכניות אחרות על בסיס האישורים שניתנו לאלה, אישורים שלא גולו ואינם מצויים במסגרת מסמכי התכנית.

50. האמור אם כן בסעיף 172 בהחלטה מיום 5-7-2023 ביחס לתכנית 131/3/1, כאילו "ועדת המשנה להתנגדויות דנה אך ורק ביחס לתוכנית המונחת לפניו. אין זה מסמכותה של הוועדה להביע דעתה ביחס לאפשרות תיאורטית בעלמא לתכנן מעבר לקו הכחול המצוי בתוכנית שלפתחה.", אינו רלוונטי יותר.

כך גם הדברים המופיעים בסעיף 175 להחלטה זו, כי "ועדת המשנה להתיישבות לא ביססה את החלטתה על אישור התכנית להפקדה על בסיס שלד רעיוני זה", אינו נכון גם הוא – שכן וועדת המשנה להתיישבות ביססה גם ביססה את החלטתה לאשר את הפקדת התכנית להתנגדויות על סמך אישורים שניתנו לאותה תכנית צל גדולה יותר. **השענות זו של וועדת המשנה להתיישבות מחייבת בנסיבות אלה, ובפרט לאור קביעותיה המיתממות של הוועדה בעבר, להציג את מלוא המסמכים והנתונים הקיימים ונדונים ועל בסיסם ניתנים אישורים שונים, כחלק ממסמכי ההתנגדות.**

51. אם לא ייעשה כן, ההתנגדויות של המתנגדים תהיינה חסרות, חלקיות, סומות באפלה תכנונית, באופן שאף יוביל את חברי וועדת המשנה להתנגדויות לקבל החלטה מבלי שמלוא התשתית העובדתית הרלוונטית ומלוא העובדות הקיימות בעניין עומדות לנגד עיניהם של מוסדות אלה.

52. דברים אלה נדרשים בפרט היכן שעל פי הצגתה של אותה "תכנית אב" או "תכנית צל", ניתן יהיה לבחון חלופות, צרכים עתידיים, אפשרויות אחרות או שיקולים נלווים, אשר יכולים מצד אחד לאפשר למתנגדים להציג חלופות ומצד שני לטייב את החלטות מוסדות התכנון באופן מיטבי.

53. לא בכדי, הייתה זו עמדתו של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, עו"ד ארז קמיניץ, אשר הבהיר כי ברירת המחדל ביחס למסמכי מדיניות או "תכניות אב" או תכניות רחבות יותר, הינה על פי כלל של שיתוף הציבור, קבלת הערות והתייחסויות הציבור גם לתכנית האב או למסמך המדיניות, וזאת בדומה לפרסום תזכירי חוק או טיוטות תקנות וקבלת התייחסויות הציבור אל אלה (ראו בעניין זה – עו"ד ארז קמיניץ, "מסמכי מדיניות במוסדות התכנון בהליכי תכנון ורישוי", 19-10-2021).

54. כיוון שהמדובר ברשויות מנהליות הכפופות לדיני המשפט המנהלי הישראלי, חלות עליהן החובות בדבר איסוף מידע והצגתו לציבור בטרם תתקבל ההחלטה המנהלית, וזאת בהתאם להלכות המחייבות כגון בג"ץ 297/82 ברגר נ' שר הפנים.

55. חובת הרשות המנהלית לבסס את החלטתה על תשתית ראייתית ראויה, טומנת בחובה את הדרישה – שלא לומר החובה – לאסוף את כלל הנתונים הרלבנטיים לעניין ואת החובה לשקלם, לשקללם, לנתח אותם ולעמוד על מידת אמינותם ומשמעותם, ורק אז לקבל את החלטה הנדרשת. יפים לעניין זה קביעותיו של בית המשפט העליון במסגרת פסק הדין בבג"ץ 7738/04 פלונית נ' שר הרווחה [פורסם באר"ש 2007; ; הדגשות נוספו, הח"מ] -

"עיקרון יסוד של המשפט המנהלי הוא כי על ההחלטה המנהלית להתקבל לאחר שנאספו כל הנתונים האמינים הרלוונטיים לעניין, ועליה להיות מבוססת על תשתית ראיות מנהליות מוצקה במידה מספקת"

בהתאם, ראו גם דברי כב' השופט (כתוארו אז) מישאל חשין ז"ל בבג"ץ 3648/97 פטל נ' שר הפנים, פ"ד נג, (728) 2 [1997], בעמ' 778, עת נקבעו הדברים הבהירים הבאים –

הלכה כתובה ומסורה היא, שעד אשר מחליטה רשות החלטה האוצלת על זכויות הפרט - החלטה אינדיבידואלית או החלטת-מדיניות כללית - שומה עליה לאסוף את הנתונים שלעניין, לבור את הבר מן התבן, לנתח את הנתונים, לשקול אותם, לעמוד על משמעות ההחלטה המוצעת ועל תוצאותיה המשוערות, ורק אז לעשות מעשה .

4.ג. התכנית ומסמכיה נעדרים את רמת הפירוט הנדרשים.

56. לשיטת המתנגדים, התכנית נעדרת את רמת הפירוט הנדרשת, המאפשרת בחינתה ואישורה כדבעי, או למצער – הגשת התנגדויות מפורטות ונקודתיות, באופן המוביל לפסלותה על הסף וחובת הפקדתה המחודשת להתנגדויות.

57. בפרט, לתוכנית חסרים נספח ניקוז, חתכי אורך ורוחב, חתך של המעבר החקלאי ותכנון נופי ועל כן ההחלטה להפקיד אותה התקבלה על בסיס מסד נתונים חסר. מדובר במידע קריטי, שיש לו השלכות לגבי תפקוד המעבר החקלאי, גבולות התוכנית, בטיחות המשתמשים בכביש וזכות הטיעון של המתנגדים. כמו כן, קיים חוסר בהירות לגבי מימדי המעבר החקלאי.

1.4.ג העדר נספח ניקוז

58. הכביש, שאורכו כ-600 מטר, יעבור כולו בשטח פתוח ומרחב חקלאי וסלילתו תהיה כרוכה באיטום של מעל 10 דונמים ושינוי של פני השטח. הטופוגרפיה המשופעת של תוואי הכביש תביא לכך שיהיה צורך בעבודות חפירה ומילוי והקמה של קירות תמך. לאור סמיכותו לשטחים חקלאיים וחצייתו את הדרך החקלאית, היה על לשכת התכנון להכין לכביש נספח ניקוז, על מנת לוודא שהוא לא ישנה את משטר זרימת הנגר העילי הקיים ו/או יפגע בתפקוד התקין של המעבר החקלאי.

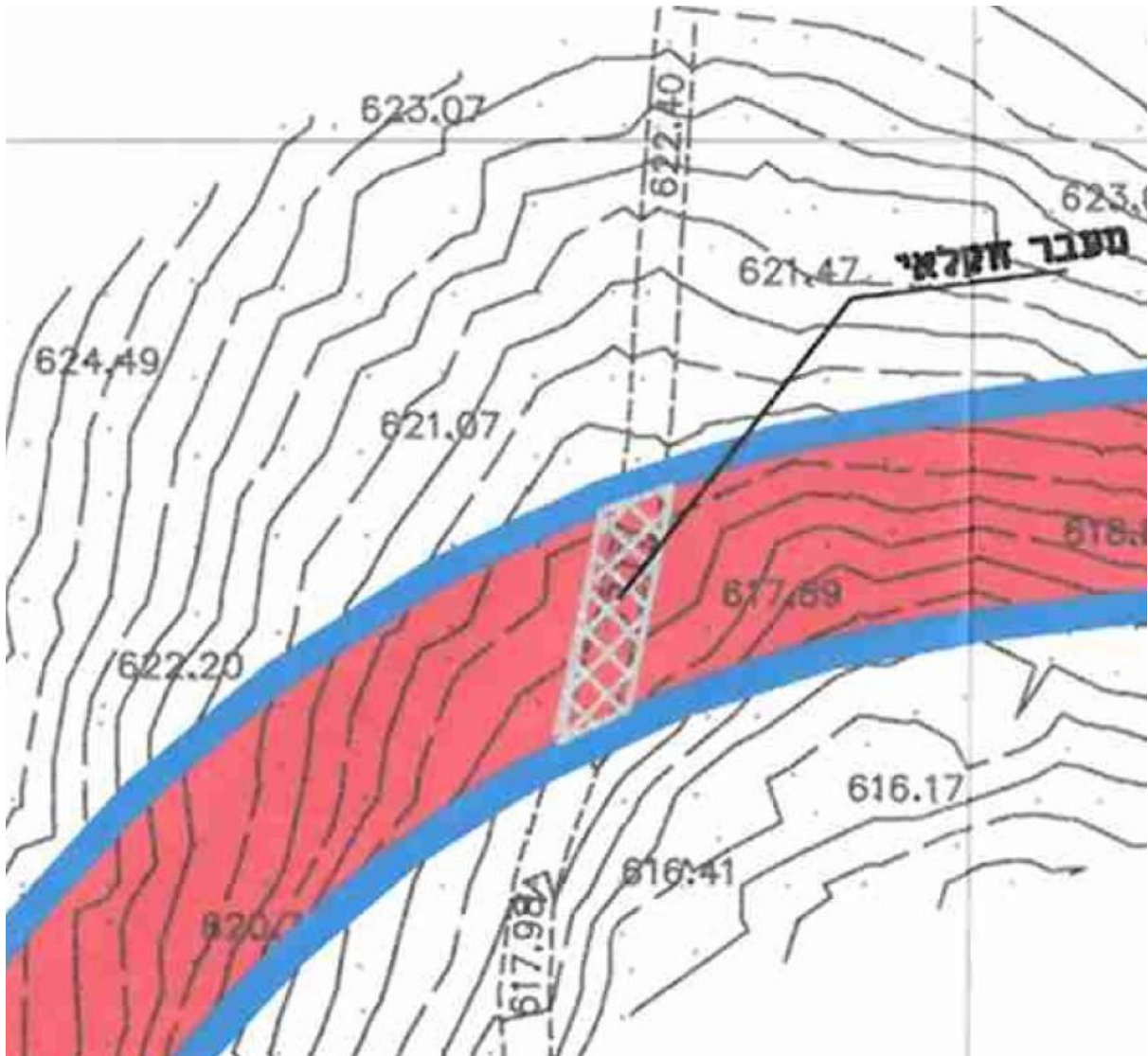
59. שינויים במשטר זרימת הנגר הקיים בעקבות סלילת הכביש עלולים לפגוע באופנים שונים בשטחים החקלאיים. ניהול לא נכון של הנגר עלול להביא להצפות, סחף, ריכוזי מים המעודדים התפתחות של צמחים שעלולים לפגוע במאזן האקולוגי והפחתת כמות המים שמגיעים לגידולים. על מנת להימנע מסכנה זו, נספח הניקוז קובע את כמויות הנגר לניהול וממליץ על המיקום והאמצעים לניהולו.
60. הכנתו של נספח ניקוז חיונית גם מכיוון שהכביש יעבור מעל דרך חקלאית. לפי מסמך "מעברים חקלאיים ודרכים חקלאיות – הנחיות להטמעה בתכנון" של משרד החקלאות, צריך להתייחס לניקוז בכל תכנון של דרך חקלאית/מעבר חקלאי, כדי שהמעברים לא יוצפו והדרכים לא ייזקו כתוצאה מסחף ונגר עילי.⁴ מדובר בהבטחה הן של בטיחות המשתמשים בדרך והן של השימוש החופשי בה.
61. סכנת ההצפה של השביל היא לא רק מהנגר העילי, אלא גם מריכוז של מי גשמים למרגלות הקירות של המעבר. על מנת לגשר על פערי הגובה בין הדרך החקלאית (כ-617 מ' בקצה הדרומי של המעבר החקלאי וכ-620 מ' בקצה הצפוני) לגובה המינימאלי שהכביש מבקש לשמור (625 מ') יהיה צורך בבנייה של קירות תמך גבוהים. כאשר כיוון הרוח יגרום לגשמים לפגוע בקירות התמך, המים יתרכזו למרגלותיהם, מה שעלול לגרום לסחף ולהצפה של הדרך. גם סוגיה זו הייתה צריכה לקבל מענה במסגרת נספח ניקוז.
62. התוכנית אינה מספקת מענה לסוגיות הבווערות הללו, אלא מסתפקת בהוראה 4.1 בפרק ה': "הועדה רשאית להורות כתנאי למתן היתר בנייה, שיובטח ניקוז של כל השטחים הסלולים באמצעות צנרת תת קרקעית ומעברי מים. מוצא לניקוז לשטחים הפתוחים יהיה במקומו הקיים לפני ביצוע התוכנית." הבחינה של ההשפעות הסביבתיות של תוכנית, בהן בנושא הניקוז, הייתה צריכה להיערך על ידי ועדת המשנה להתיישבות, שלה אחריות להסתכלות כוללת על המרחב, טרם אישור התוכנית ולא להיות מופקדת בידי ועדת התכנון המיוחדת של המועצה האזורית שומרון, שלה הסתכלות צרה על מרחב התכנון שלה בלבד, בשלב ההיתרי.
63. יש להזכיר כי בישראל, כאשר יש חשד שתוכנית לכביש עלולה להיות בעלת השלכות סביבתיות, נדרש להכין נספח ניקוז כחלק בלתי נפרד מתוכנית.
64. גם בתוכנית יוש/840 לכביש ביתר עילית-גבעות הוכנו נספח הידרולוגי ונספח ניקוז. התוכנית האחרונה היא אמנם לכביש מקומי ראשי ולא לדרך גישה, אך היא חולקת עם התוכנית הנוכחית מאפיינים דומים שמאפשרים לערוך הקבלה ביניהן. בשתי התוכניות מדובר בכביש שיפר שטח פתוח ויעבור בסמיכות למרחב חקלאי וגם רוחב זכות הדרך ומהירות התכן המתוכננת דומה.

2.4.ג העדר חתכים

65. מלבד נספח ניקוז, התוכנית חסרה חתכי אורך ורוחב של הכביש, שגם הם מהווים חלק בלתי נפרד מתוכנית מפורטות לכבישים (ראו לדוגמה את יוש/840, יוש/926 ויוש/941/3), וכן את החתכים שנלוו למקטע הכביש שהופיע במסגרת תכנית 131/3/1.
66. על אף הטופוגרפיה המשופעת של תוואי הכביש, התוכנית אינה כוללת חתכים שמראים את השתלבות הכביש בטופוגרפיה. בהעדר חתכים לא ניתן לדעת כמה עבודות עפר נדרשות לסלילתו, האם מאפייניו מתאימים למהירות התכן המתוכננת ומה השפעותיו הנופיות.
67. לאור הטופוגרפיה המשופעת לא יהיה מנוס מביצוע עבודות חפירה ומילוי בעת סלילת הכביש, אך בניגוד למקובל, התוכנית אינה כוללת בתחומיה רצועות לעבודות עפר. מכיוון שרוחב זכות הדרך הוא עד הקו הכחול של התוכנית, עבודות העפר יצטרכו להיות מחוץ לגבולות התוכנית, בניגוד להוראותיה. המצב הלא תקין הזה מדגיש את הצורך בצירוף חתכים לתוכנית, כך שניתן יהיה להבין את הרוחב האמיתי של הכביש ולהתאים אליו את הקו הכחול – ובהתאם, ליתן ולקבוע הוראות מחייבות במסגרת התכנית כלפי הגורמים המעורבים בהוצאתה אל הפועל, אם וככל וכאשר תאושר.

⁴ משרד החקלאות. מעברים חקלאיים ודרכים חקלאיות – הנחיות להטמעה בתכנון, יולי 2022, עמ' 13.

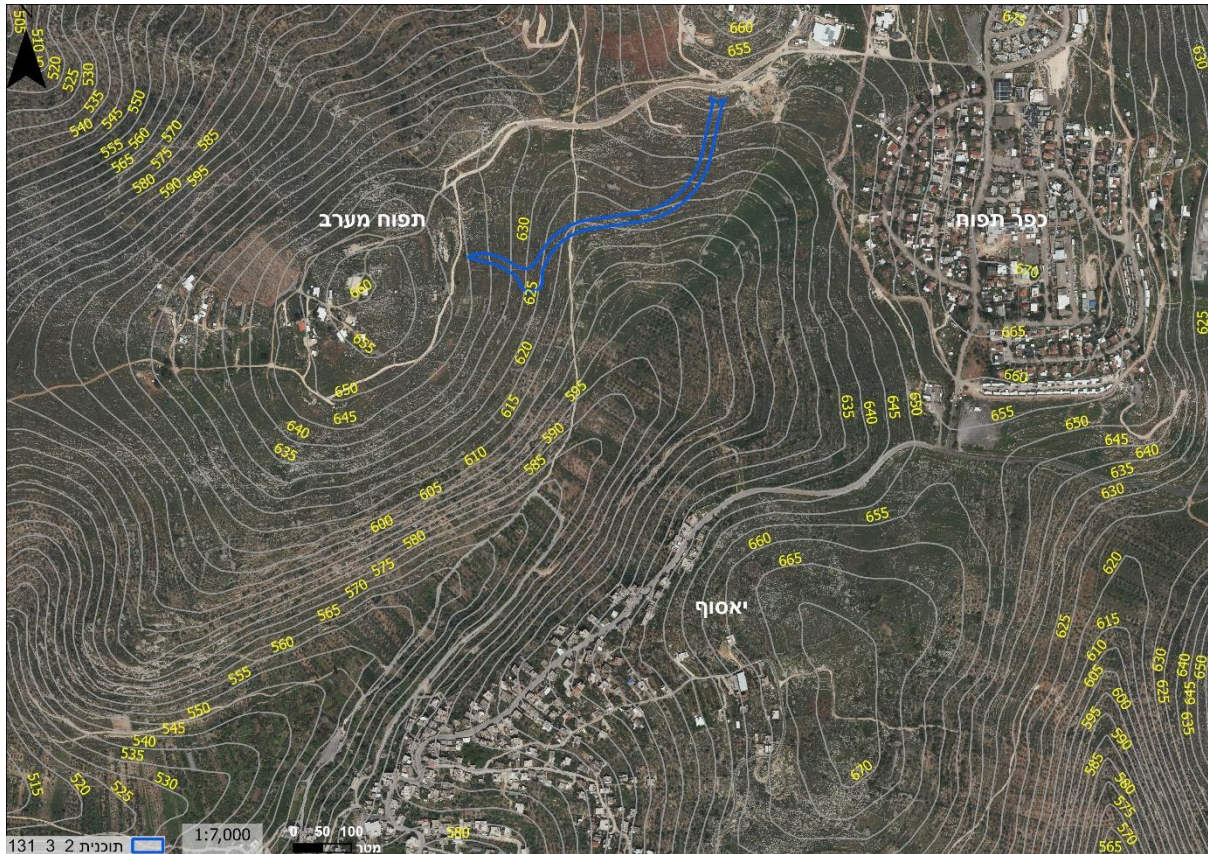
68. חתך נוסף שחסר בתוכנית הוא חתך של המעבר החקלאי. יש לצרף למסמכי התוכנית חתך שמראה האם המעבר מתיר תנועה דו סטרית של רכבים חקלאיים אופייניים והאם נשמר גובה המעבר המינימאלי לאורך השינוי בשיפוע של הדרך החקלאית שעוברת מתחתיו. מכיוון שמדובר בפער משמעותי של כמעט 3 מטרים בין הקצה הדרומי לצפוני של המעבר, חשוב לבדוק כבר בשלב התוכנית המפורטת שניתן לשמור על הגובה המינימאלי לכל אורך המעבר.

בתשריט ניתן לראות את פער הגובה של הדרך בין הקצה הדרומי לצפוני של המעבר.

ג.4.3 העדר תכנון נופי

69. לצד העדרם של נספח ניקוז וחתיכים, התוכנית לא התייחסה לתכנון הנופי. המתכננים הכירו בכך שהסלילה של הכביש תביא לפגיעה בנוף ולכן קבעו בהוראות התוכנית שבקשה להיתר תכלול תכנון נופי שייתן מענה למפגעים הנופיים. לטעמנו, כמו נושא הניקוז, כך גם התכנון הנופי היה צריך להיות חלק מהתוכנית המפורטת ולא להיות מושאר לשלב ההיתר. הכביש ישנה את הנוף הנצפה מכפר יאסוף ומהשטחים החקלאיים של הכפר ולכן לתושבי הכפר יש זכות לדעת מה נעשה על מנת לצמצם את המפגעים הנופיים שהוא יגרור ולטעון בעניינם במקרה הצורך. מכיוון שמדובר בהשפעות שחורגות מתחום התוכנית ושמשיעות ישירות על האוכלוסייה הפלסטינית, הן צריכות להיבחן על ידי ועדת המשנה להתיישבות במסגרת התוכנית המפורטת. נזכר כי גם בתוכנית יוש/840, התכנון הנופי של הכביש נערך ונבחן במסגרת התוכנית ולא הושאר לשלב ההיתר.

נצפות הכביש מיאסוף והשטחים החקלאיים שלו.

ג.4.4 מימדי המעבר החקלאי

70. בסעיף 4 בפרק ה' של הוראות התוכנית כתוב כי הרוחב והגובה המינימאליים של המעבר החקלאי יהיו 5 מטרים ואילו בנספח התנועה כתוב שהרוחב יהיה 7 מטרים והגובה 5 מטרים. בהתאם למאפייני הכלים החקלאיים שנוסעים בדרך, על מנת לאפשר מעבר דו-סטרי בטוח של טרקטורים עם נגרים וכן הולכי רגל, יש לשמור על מעבר ברוחב של 8 מטרים. על מנת שטרקטורים יוכלו לעבור עם שקים במערומים, יש לשמור על גובה של 6.5 מטרים.

71. יש לציין שדרישות אלו עולות בקנה אחד עם הנחיית משרד החקלאות לתכנן מעברים חקלאיים תחתיים ברוחב מינימלי של 8.5 מטרים וגובה מינימאלי של 5.5 מטרים. במסמך ההנחיות לתכנון מעברים חקלאיים קובעים כי יש לקחת מקדם ביטחון תכנוני בעת קביעת מידות המעבר, על מנת לאפשר התאמות לשינויים באופי הגידולים ובמידות הכלים החקלאיים לאורך זמן.⁵

72. לסיכום מרכיב זה, יש להשלים את המסמכים החסרים במפורט לעיל ולאחר מכן להפקיד את התוכנית מחדש.

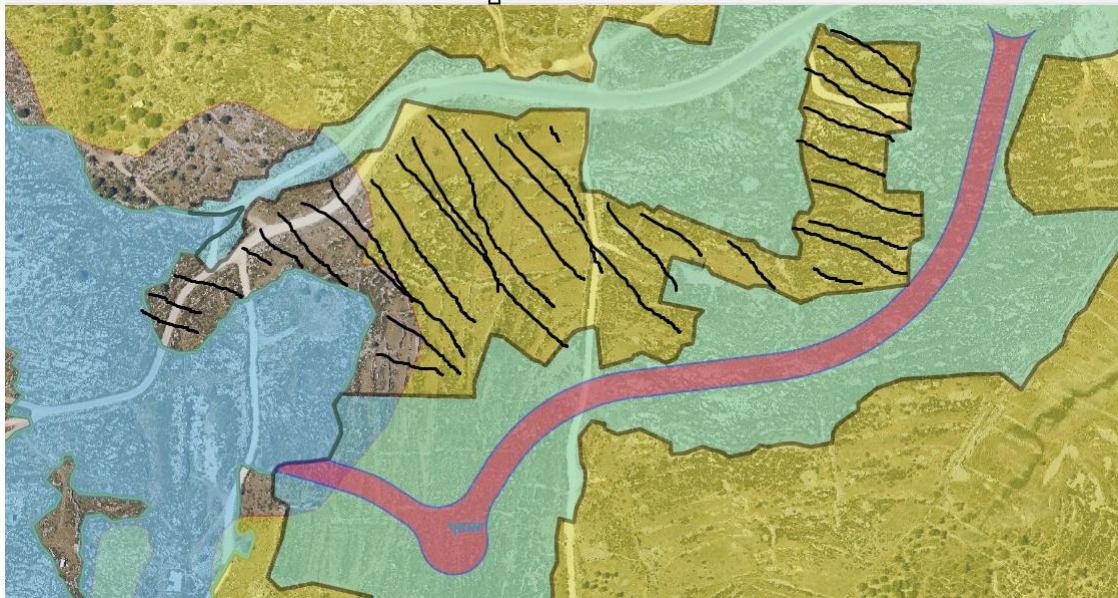
ג.5. התכנית יוצרת מובלעת אשר הלכה למעשה תגביל עד כדי מניעות את הגישה לשטחים הכלואים בה.

73. כמפורט לעיל, עמדת המתנגדים היא כי לאור העובדה שגם מוסדות התכנון מודים כי מטרת התכנית היא יצירת כביש גישה חלופי בין כפר תפוח ובין המקום המכונה "תפוח מערב", וזאת תחת מרכיב הדרך שהופיע

⁵ שם, עמ' 13-14.

במסגרת תכנית 131/3/1 ויצא מכלל אפשרות השימוש, היה על מוסדות התכנון להגיש את תכנית 131/3/1 מחדש, כאשר מרכיב הדרך הקיים בתכנית זו יבוטל.

74. זאת לא נעשה, ותחת זאת, במידה והתכניות תקודמנה ותאושרנה, ייווצר מצב בו קיימת מובלעת ענקית של שטח חקלאי מעובד של תושבי יאסוף, לרבות חלקות של העוררים דכאן, עם נקודת מעבר בודדת בדמות המעבר החקלאי הצנום. מאות דונמים של אדמות מעובדות – אשר הממונה על הרכוש הממשלתי מצא שאי אפשר להכריז עליהם כרכוש ממשלתי, על כל המשתמע מכך – יכנסו לתוך מובלעת החסומה מכל כיוונה. התיאור הגרפי הבא – אשר השטח המקווקו בשחור מסמן את השטח הכלוא בין שתי התכניות, ממחיש זאת בצורה הטובה ביותר -

75. מובלעות בתחומי תכניות המיועדות לאוכלוסייה הישראלית מובילות, בהכרח, לכל הפחות לשתיים מהרעות החולות המאפיינות את האזור – **הראשונה**, הגבלות שונות על תנועה אל ומהמובלעות הללו, באופן אשר מוביל לירידה דראסטית באיכות וכמות המקרקעין המעובדים, וכמות היבול אשר ניתן להפיק ממנה; **השנייה**, בניה בלתי חוקית, השתלטות חקלאיות, פלישות, השלכות פסולות ושאר מרעין ביטחון המתבצעים תדיר מצד האוכלוסייה הישראלית באזור ביחס לאזור אשר הנגישות אליו אינה חופשית, מצומצמת ומוגבלת. ההיסטוריה הקצרה והארוכה של המאחז תפוח מערב וכפר תפוח מוכיחה כי שתי רעות חולות אלה מתקיימות גם כאן וקיומה של המובלעת רק תעצים פגיעה זו ביחס לשטח אדיר ממדים.

76. לכל אלה יש להוסיף את העובדה כי גם ביחס לתא השטח המצוי צפונית לתכנית 131/3/1, אל כיוון כביש 5, הדרך למעבר תחומה בדמות המעבר החקלאי, הדבר יוצר לחקלאי יאסוף שאיתרע מזלם שהשטח שבבעלותם מצוי מעבר להרי האופל, לעבור דרך שני מעברים צרים ביותר, לצורך עיבוד החקלאי של אדמותיהם.

77. בהינתן שממילא החלק של מרכיב הדרך בתכנית 131/3/1 יצא הלכה למעשה מכלל שימוש, לא היה מקום לקדם את התכנית האמורה מושא התנגדות זו תוך שהושאר על כנו. הותרת שני המקטעים כחלק ממארג תכנוני כולל – והצהרת משיבי המדינה במסגרת הליכים בבג"ץ 890/20 כפי שהוגשה בחודש יולי 2024 הינה בגדר הודאת בעל דין כי הרשויות באזור רואות את שתי התכניות כתכנון כולל והוליסטי, תיצור נזק ממש, מוחשי, מיידית לתושבי כפר יאסוף, וזאת ללא כל הצדקה.

78. על כן, בשל יצירת המובלעת האמורה, אין כל מקום לקדם את התכנית, בשל היותה פוגענית ביותר בשורה ארוכה של בעלי זכויות במקרקעין אשר מפיקים מהאדמות הללו את מטה לחמןן.

ג.6. התכנית מתעלמת לחלוטין לקיומו של מסדרון אקולוגי, אינה בוחנת חלופות בנושא ואת

השפעותיה על המסדרון האקולוגי.

79. התכנית האמורה כוללת בעיקרה כביש, אשר עובר באמצע קו הרכש ולא בשיאו, באופן אשר יהרוס שטחים שהם כיום שטחים טבעיים: שטחי הכביש עצמו, ובנוסף לכך עשויים להיפגע שטחי התארגנות ושטחים אליהם תהיה זליגה של חומרי חציבה מהעבודות. אך פגיעתו של הכביש לא מתמצית בכך. ממיפוי המסדרונות האקולוגיים שערכה לאחרונה רשות הטבע והגנים עולה שהתכנית ממוקמת בלב מסדרון אקולוגי, ושהכביש חוצה מצד לצד צוואר בקבוק במסדרון. ראו צילום מסך מתוך מערכת המיפוי הממשלתית:

80. כפי שניתן לראות היטב בצילום המסך, הכביש מתוכנן בנקודה שבה המסדרון מזרח-מערב נעשה צר ומפוצל. מדובר, אם כן, בבניה בצוואר בקבוק שהוא רגיש במיוחד לכל הפרעה. מבחינה טופוגרפית, החסימה שעלול הכביש ליצור היא בעליה לכיוון האוכף, כלומר במסלול תנועה משמעותי עבור בעלי-החיים בין שני הוואדיות המקיפים את הרכס.

81. ההשפעה של כביש על תנועת בעלי-חיים ועל התפקוד של המסדרון האקולוגי היא קשה. תנועת כלי רכב מרתיעה בעלי-חיים, ולעתים קרובות הם נדרסים כאשר הם חוצים את הכביש.

82. בענייננו, ארבעה מרכיבים בכביש יהפכו אותו לחסם הרמטי לתנועת בעלי-חיים, תוך פגיעה בקישוריות, שהיא עיקר חשיבותו של המסדרון האקולוגי:

- א. **רוחב הכביש** – 15-18 מטרים, לפי מה שנאמר בדיון ההפקדה, הופך אותו למכשול משמעותי.
- ב. הכביש מתוכנן על מדרון תלול, מה שיחייב פעולות חציבה וישאיר לאורכו **מדרגות חציבה** שהן מחסום הרמטי לתנועת בעלי-חיים. לכך יש להוסיף אפשרות של בניית קירות תמך שונים עבור הכביש, שגם הן יוסיפו להיות מחסומים לתנועת בעלי החיים בשטח.
- ג. לאורך הכביש מתוכנן **גיזור** (פרק א להוראות התכנית, סעיף 4.1, פרק ה סעיף 1.2). גדרות גם הן מהוות חסם הרמטי לתנועת בעלי-חיים, ואף עשויות להוות מלכודת מוות עבורם.
- ד. לאורך כביש מתוכננת **תאורה** (פרק ה להוראות התכנית, סעיף 1.2), שהיא בעצמה גורם הפרעה לבעלי-חיים, ומרתיעה אותם מלחצות בלילה את השטח המואר.

לעניין התאורה, נבקש להפנותכם למדריך למתכנן, שנכתב ע"י המשרד להגנת הסביבה, רשות הטבע והגנים והחברה להגנת הטבע⁶. בעמוד 15 למסמך נכתב:

"יש לבחון חלופות למיקום (התשתית או מקטע הדרך) על רקע רגישות אקולוגית לזיהום אור. מידת הרגישות תסתמך על שכבות מידע המייצגות אזורי חשוכים וכן מרחבים ובתי גידול רגישים לזיהום אור ובהם: מסדרונות אקולוגיים, צווארי בקבוק למעברי בע"ח, בתי גידול לחים, סביבה ימית וחופית, בתי גידול של נוף פתוח ועוד".

בעמוד 58 מוסבר:

"מסדרונות אקולוגיים הם רצועות רציפות של שטחים פתוחים (ביניהם שטחי חקלאות, יערות ועוד), המאפשרים קישוריות בין שטחים טבעיים. קישוריות זו מאפשרת שמירה על האוכלוסיות מבחינה דמוגרפית וגנטית. השפעת התאורה בשטחים אלו עלולה להוביל לצמצום השימוש של בע"ח במרחב זה וכתוצאה לפגיעה בקישוריות האקולוגית.

במהלך השנים האחרונות קיים מיפוי מפורט של המסדרונות האקולוגיים עבור מרחבים שונים. מיפוי זה ישולב תחת התכנית האסטרטגית לשטחים פתוחים ובצורה סטטוטורית באמצעות תכניות מחוזיות חלקיות, ועל כן קיימת חשיבות לשימוש בשכבות העדכניות הצפויות להיות בשימוש".

1.6.ג פגיעות נוספות והפרעות שוליים

83. השפעות שליליות נוספות של התכנית המוצעת על הסביבה, הטבע ובעלי-החיים כוללות, בין היתר:

- א. צלקת נופית, כתוצאה מהמופע הנופי שייצרו הכביש, ופעולות החציבה, באמצע המדרון התלול של הרכס;
- ב. זליגה של עודפי עפר לשטחים הפתוחים, שקשה מאוד למנוע אותה בתנאי העבודה במדרון כל-כך תלול;
- ג. התפשטות מיני צומח פולשניים, שהם טיפוסיים לשולי דרכים ודרדרות עפר;
- ד. זליגת אור לשטחים הפתוחים.

2.6.ג ההשלכות הסביבתיות של התכנית לא נבדקו טרם אישורה ומסמכים כאמור לא מהווים כל חלק ממסמכי התכנית

84. למרות שברור כשמש שלתכנית יש השלכות סביבתיות שליליות משמעותיות לא צורפו אליה שום מסמך סביבתי, שלא לומר תסקיר השפעה על הסביבה. בדיקת ההשלכות הסביבתיות מתבקשת בהקשר זה על-פני הדברים, ולו בהצצה חטופה במערכת המיפוי הממשלתית שזועקת "התכנית מצויה בתחום מסדרון אקולוגי".

85. בתי-המשפט עמדו פעמים רבות על החובה להעריך מראש, באופן סדור ומקצועי, את מלוא ההשלכות הסביבתיות של התכנית, ולפרסמן לציבור, כאשר דרך המלך לבדיקה הסביבתית היא עריכת תסקיר השפעה על הסביבה. הלכות אלו נגזרות מהחובה המוטלת על הרשות הציבורית לקבל החלטות מושכלות רק לאחר איסוף מלוא התשתית העובדתית הנדרשת. הן נגזרות גם מהעיקרון הדמוקרטי שבדיני התכנון והבניה, שנובע ממנו שמלוא הנתונים והבדיקות צריכים להיות זמינים לציבור המתנגדים הפוטנציאלים. ראו לעניין זה, למשל: בג"ץ 9409/05 אדם טבע ודין - אגודה ישראלית להגנה על הסביבה נ' הוועדה הארצית לתכנון ובניה של תשתיות לאומיות (2010); דני"מ 4753-19 עיריית הרצליה נ' הוועדה לתכנון מתחמים מועדפים לדיר (2021).

⁶ המסמך זמין בקישור הבא - <https://www.gov.il/he/pages/ecological-code>

86. בענייננו לא הביאו היזמים, שהם רשויות המנהל האזרחי, בפני מוסדות התכנון, ובפני ציבור המתנגדים הפוטנציאלים, מידע כלשהו בדבר ההשפעות הסביבתיות של התכנית, לא במסגרת תסקיר השפעה על הסביבה ולא בשום מסגרת אחרת.

87. חמור מכך - מפרוטוקול הדיון בהפקדת התכנית, מיום 4.6.2025, עולה שהנושא הסביבתי כלל לא עלה בדיון.

ג.6.3 הגנת הטבע והזכות לסביבה ראויה

88. ב-28.7.2022 הכריזה העצרת הכללית של האו"ם כי גישה לסביבה נקיה, בריאה ובת קיימא היא חלק מזכויות האדם, וקשורה לזכויות אדם נוספות.⁷ ההצהרה מציינת, בין היתר, כי –

"Environmental degradation, climate change, biodiversity loss, desertification and unsustainable development constitute some of the most pressing and serious threats to the ability of present and future generations to effectively enjoy all human rights".

89. האופי המינהגי של הזכות משתקף במבוא להצהרה שמציין שהרוב הגדול של מדינות העולם הכירו בצורה זו או אחרת של הזכות לסביבה נקיה, בריאה ובת-קיימא באמצעות הסכמים בינלאומיים, בחוקות, בחקיקה, במשפט או במדיניות הלאומיות שלהן.

90. מדינת ישראל היא אחת מ-161 המדינות שהצביעו בעד אימוץ ההצהרה.

91. הזכות לסביבה ראויה, מקורותיה, היקפה והחובות שהיא מטילה על המדינות, נסקרה בהרחבה בחוות-דעתו של בית המשפט האינטר-אמריקאי לזכויות אדם בעניין הסביבה וזכויות האדם.⁸ בית המשפט אף הגדיל לעשות ופסק שהזכות לסביבה ראויה מקיפה גם את הזכות של הטבע להגנה כשלעצמו:

"The Court considers it important to stress that, as an autonomous right, the right to a healthy environment, unlike other rights, protects the components of the environment, such as forests, rivers and seas, as legal interests in themselves, even in the absence of the certainty or evidence of a risk to individuals. This means that it protects nature and the environment, not only because of the benefits they provide to humanity or the effects that their degradation may have on other human rights, such as health, life or personal integrity, but because of their importance to the other living organisms with which we share the planet that also merit protection in their own right. In this regard, the Court notes a tendency, not only in court judgments, but also in Constitutions, to recognize legal personality and, consequently, rights to nature".⁹

92. רלוונטית במיוחד לענייננו אמנת המגוון הביולוגי (Convention of Biological Diversity) שישראל אשררה בשנת 1995. במבוא לאמנה מכירים הצדדים לאמנה לא רק בערך השימושי של המגוון הביולוגי (מבחינה אקולוגית, גנטית, חברתית, כלכלית, מדעית, חינוכית, תרבותית ואסתטית ולצרכי נופש) אלא גם בערך הפנימי של המגוון הביולוגי ושל מרכיביו כשלעצמם.

סעיף 8(d) לאמנה קובע:

⁷ החלטת העצרת הכללית A/RES/76/300 The human right to a clean, healthy and sustainable environment. קישור לתיעוד ההצבעה קישור לתיעוד ההצבעה <https://digitallibrary.un.org/record/3982659?ln=en>

⁸ Advisory Opinion OC-23/17 **The Environment And Human Rights (15/11/2017)**

⁹ שם בסעיף 62.

"Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate: [...] Promote the protection of ecosystems, natural habitats and the maintenance of viable populations of species in natural surroundings".

93. בשנת 2022 הוסכמו במונטריאול, ע"י הצדדים לאמנה לרבות ישראל, יעדי המגוון הביולוגי לעשור הנוכחי.¹⁰ בין יעדי מונטריאול רלוונטיים במיוחד לענייננו:

- היעד הראשון – להביא קרוב לאפס את האובדן של שטחים בעלי חשיבות למגוון הביולוגי;
- היעד השלישי – להביא לכך שלפחות 30% משטחי האדמה, במיוחד כאלו בעלי חשיבות מיוחדת למגוון הביולוגי ולתפקוד ולשירותי מערכת, יהיו מוגנים באופן אפקטיבי. יעד זה מדגיש גם את החשיבות של הקישוריות בין שטחים מוגנים;
- היעד הרביעי – לעצור את ההכחדה של מינים ביולוגיים ולפעול לשיקומם;
- היעד ה-14 בעניין הטמעת שיקולי סביבה בהליכי תכנון.

94. אחד מעקרונות היסוד במשפט הסביבתי הבינלאומי, שנזכר גם בחוות-הדעת הנ"ל של בית המשפט האינטר-אמריקאי לזכויות האדם,¹¹ הוא האיסור החל על מדינה לגרום לפגיעות סביבתיות מחוץ לשטחה הריבוני. עיקרון זה נוסח בהצהרת שטוקהולם משנת 1972:

"States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to exploit their own resources pursuant to their own environmental policies, and the responsibility to ensure that activities within their jurisdiction or control do not cause damage to the environment of other States or of areas beyond the limits of national jurisdiction".

Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment, Stockholm 1972, principle 21.

95. עיקרון זה נזכר, בין היתר, גם בסעיף 3 לאמנת המגוון הביולוגי ובעיקרון 2 בהצהרת ריו על סביבה ופיתוח (1992). בהמשך לעיקרון זה, ולהוראות המשפט הבינלאומי ההומניטרי שכבר נזכרו, קובע עיקרון 23 בהצהרת ריו כי –

"The environment and natural resources of people under oppression, domination and occupation shall be protected."

96. מכל אלה עולה, כי המשקל הנמוך שניתן, אם בכלל, לשיקולים הסביבתיים אינו הולם את חובותיה של ישראל מתוקף הדין הבינלאומי.

ג.4.6 הפגיעה בחיות בר וזכויות בעלי-החיים

97. הפגיעה במערכות הטבעיות פוגעת גם בבעלי-החיים שחיים בהן ונסמכים עליהן – הן כחלק ממערך הטבע והן כיצורים חיים אינדיווידואליים, עם יכולת לחוש, לסבול ולהנות. הם יירמסו תחת הדחפורים, יאבדו את מקומות

¹⁰ ניתן לצפות בהם בקישור: <https://www.cbd.int/gbf/targets>.

¹¹ בפסקאות 97-99.

מחייטם ואת מקורות המזון שלהם, יידרסו בבריחתם בכבישים, ובהיעדר משאבים לסמוך עליהם – ימותו ברעב או ממחלות.

98. החובה המשפטית לשקול את האינטרסים של בעלי-חיים ולהגן על זכויותיהם, אף היא מעוגנת בפסיקה הישראלית. חקיקת חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), תשנ"ד-1994, חוללה מהפכה זוטא בהגנה שהמשפט הישראלי מעניק לבעלי-חיים:

"החוק הרחיב את ההגנה על בעלי החיים. מעמדו החדש של ערך ההגנה על בעלי חיים הביא להסטת נקודת האיזון בינו לבין ערכים אחרים. הסטת נקודת האיזון מתבטאת, בין היתר, בחומרת הפגיעה הנדרשת בערך האחר, בדרגת הוודאות לקיומה של הפגיעה ובחובה לבחור באמצעי שמידת פוגענותו בבעל החיים נמוכה יותר".

בג"ץ 6446/96 העמותה למען החתול נ' עיריית ערד, פ"ד נה(1) 769, 800-801 (1998)

99. עיקרון ההגנה על בעלי-חיים מעוגן בשורה של דברי חקיקה. הבולטים הם חוק צער בעלי-חיים, חוק צער בעלי-חיים (ניסויים בבעלי-חיים), התשנ"ד-1994, והחוק להגנת חיות הבר, תשט"ו-1955 (להלן: "החוק להגנת חיות הבר"). לצד חוקים אלו, משולבות הוראות שעניינן הגנה על בעלי-חיים, בשורת דברי חקיקה העוסקים בנושאים אחרים. כותב כבי' השופט שאול שוחט, לאחר שסקר כמה מחיקוקים אלו:

"יש בזכויות היחסיות הללו, המוקנות בדברי החקיקה הנ"ל, כדי להבהיר שהמשפט הפוזיטיבי הישראלי אינו מתייחס אל בעלי החיים, בכל מצב, כאל חפצים אלא רואה להתייחס אליהם בעניינים מסוימים כאל יצורים חיים בעלי רוח ונשמה והעניק להם הגנה לעגם הם". תמ"ש (ת"א) 32405/01 פלוני נ' פלונית, פסקה 5(ג) (2004).

100. ברוח זו פסקה כבי' השופטת הילה גרסטל כי,

"מעמדם של בעלי החיים כבעלי זכויות מוגנות עוגן זה מכבר בפסיקה ובחקיקה בשיטת המשפט הישראלית". [ראו - ת"א (מחוזי מרכז) 74789-12-11 הטכניון נ' אל-על (החלטה מ-1.7.2012)].

101. בהקשר של תכנון ובניה, נקבע שעניינם של בעלי-החיים צריך להישמע ולהישקל. בהתאם לכך בוטלו החלטות תכנוניות, שניתנו בלי שנאסף המצע העובדתי הנדרש אודות פגיעה אפשרית של התכנית ברווחת בעלי-חיים שנמצאים בסמוך לשטח התכנית. ראו בין היתר: בג"ץ 466/05 ריזי נ' המועצה הארצית לתכנון ובניה - הועדה לתכנון ובניה לנושאים תכנוניים עקרוניים, החלטה מיום 23.2.2005; עת"מ 44796-05-12 במקום - מתכננים למען זכויות תכנון נ' הוועדה לדירור לאומי במחוז ירושלים (2014), עת"מ 30346-06-16 ועד פעולה משואה נ' הוועדה לדירור לאומי במחוז ירושלים (2017).

102. בכל הנוגע לפגיעה בחיות בר נפסק על ידי בית המשפט העליון בישראל הדברים הבאים [הדגשות הוספו, הח"מ]

"דווקא בעידן הנוכחי, עידן השפע הטכנולוגי, חשופים בעלי החיים לאלימות חריפה מבעבר. חדשות לבקרים אנו שומעים על ניסויים מעוררי פלצות הנעשים בחיות תמימות לצרכים מסחריים, על תנאי גידול ואחזקה אכזריים של בעלי חיים בתעשיית המזון, ועל צמצום מרחב המחיה הטבעי של בעלי חיים מוגנים המנסים לשרוד בטבע. ברי, כי ישנם מקרים בהם אין מנוס מפגיעה בחי ובצומח, בין אם לשם הצלת חיים אדם ובין אם לצורך פיתוח אנושי. יחד עם זאת, חובה עלינו להקפיד הקפדה יתרה לצמצם את הכאב הנגרם על ידינו, בייחוד כאשר מדובר במי שאת זעקותיו אנו מתקשים לשמוע, ושאינו יכול לעמוד על זכויות. מהלך זה, להגנת האנושיות שבנו על ידי צמצום פגיעתנו בבעלי החיים הסובבים אותנו, צריך להשפיע על כלל תחומי המשפט, ובתוכו אף על המשפט הפלילי". [ראו - רע"פ 8122/12 פחמאווי נ' מ"י (2013)].

103. ההכרה בבעלי-חיים כבעלי-זכויות כשלעצמם קיימת, כמובן, לא רק במשפט הישראלי אלא גם במשפט המשווה. ראו, למשל:

באקוודור : Final Judgement No. 253-20-JH/22 "Estrellita Monkey" case

בארגנטינה : File No. P-72.254/15 "Presented By A.F.A.D.A About The Chimpanzee "Cecilia"- Non Human Individual" (3.11.2016)

בברזיל : National Forum For Animal Protection And Defense V. Federal Union (26.4.2023)

בהודו : CA 5387/2014 Animal Welfare Board of India v. Nagaraja (SCC 547 7 (2014)

בפקיסטן : W.P. No.1155/2019 Islamabad Wildlife Management Board v. Metropolitan Corporation Islamabad

104. כפי שכבר ראינו, זכויות בעלי-החיים מעוגנות גם במשפט הבינלאומי, כפי שעולה, למשל, מהמבוא לאמנת המגוון הביולוגי, וכפי שנקבע בחוות-הדעת של בית המשפט האינטר-אמריקאי לזכויות האדם.

105. התכנית האמורה, היוצרת קיטוע של מסדרון אקולוגי כפי שהוגדר אך לאחרונה, נמנעת מכל התייחסות לפן הסביבתי. משכך, התכנית עצמה לוקה בחסר, מתעלמת מתוואי השטח ואופיו, החי והצומח והמשפעות התכנית על כל אלה.

106. משכך, גם בהתאם לנימוק זה דין ההתנגדות להדחות.

אחר כל אלה

107. לאור שלל הנימוקים המופיעים לעיל, עמדת המתנגדים היא כי יש לדחות את התכנית.

108. נבקשכם להזמיננו להופיע בפניכם בעת הדיון בתכנית ובהתנגדויות שהוגשו לה.

109. אנו שומרים לעצמנו את הזכות להוסיף על דברינו בדיון, וכן להצטרף לטענות שונות המועלות על ידי מתנגדים אחרים, בהתנגדויות נוספות, ככל שתוגשנה.

110. ככל שדרוש לוועדה מסמך נוסף מעבר למסמכים המצ"ב, יש לפנות למשרד הח"מ לצורך ההשלמות הנדרשות.

בכבוד רב,

שלומי זכריה, עו"ד
ב"כ המתנגדים

לוט : ייפוי כוח מטעם המתנגדים

יפוי כח

אני הח"מ _____ עמית סלומון _____ נושא/ת ת.ז. מס' _____ 036914034 ממנה בזאת את עו"ד שלומי זכריה מ.ר. 42714 ו/או עו"ד רוני פלי מ.ר. 69322 או עו"ד יוסי וולפסון מ.ר. ----- ו/או כל עו"ד שיוסמך על ידם להיות מיופיי כוח במסגרת התנגדות לתכנית יוש 131/3/2 תפוח מערב

מבלי לפגוע בכלליות המינוי הנ"ל יהיו באי כחי רשאים לעשות ולפעול בשמי ובמקומי בכל הפעולות הבאות, כולן או מקצתן הכל בקשר לעניין הנ"ל ולכל הנובע ממנו כדלקמן :

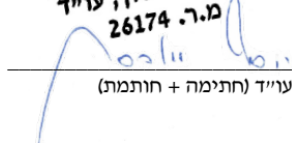
1. לחתום על ולהגיש בשמי כתב עתירה ו/או כל בקשה, הגנה, תגובה הודעה, כתב תשובה ו/או הליך שכנגד.
2. לייצגני ולהופיע בשמי ובמקומי בקשר לכל אחת מהפעולות הנ"ל בפני כל בתי המשפט, בתי הדין למיניהם, רשויות ממשלתיות, עיריות, מועצות מקומיות ו/או כל רשות אחרת, עד לערכאתם העליונה, ככל שהדברים נוגעים או קשורים לעניין הנ"ל.
3. לנקוט בכל הפעולות הכרוכות ביצוג האמור והמותרות על-פי סדרי הדין הקיימים או שיהיו קיימים בעתיד ובכללם הזמנת עדים ומינוי מומחים, והכל על-פי הדין שיחול וכפי שבא כחי ימצא לנכון.
4. להכנס להליך גישור ולהגיע להסכמות במסגרת הליך הגישור האמור
5. להוציא לפועל כל פס"ד או החלטה או צו, לדרוש צווי מכירה או פקודות מאסר ולנקוט בכל הפעולות המותרות על פי חוק ההוצאה לפועל ותקנותיו.
6. לנקוט בכל הפעולות ולחתום על כל מסמך או כתב בלי יוצא מן הכלל אשר בא כחי ימצא לנכון בכל עניין הנובע ו/או הנוגע לעניין הנ"ל.
7. לגבות את סכום התביעה או כל סכום אחר בכל ענין מהעניינים הנ"ל לרבות הוצאות בית המשפט ושכר טרחת עו"ד, לקבל בשמי כל מסמך וחפץ ולתת קבלות ושחרורים כפי שבא כוחי ימצא לנכון ולמתאים.
8. לבקש ולקבל מידע שהנני זכאי לקבלו על פי כל דין מכל מאגר מידע של רשות כלשהי הנוגע לעניין הנ"ל.
9. להעביר יפוי כח זה על כל הסמכויות שבו או חלק מהן לעו"ד אחר עם זכות העברה לאחרים, לפטרם ולמנות אחרים במקומם ולנהל את ענייני הנ"ל לפי ראות עיניי ובכלל לפעשות את כל הצעדים שימצא לנכון ומועיל בקשר עם המשפט או עם ענייני הנ"ל והריני מאשר את מעשיו או מעשי ממלאי המקום בתוקף יפוי כח זה מראש.

המלים הבאות ביחידת תכלולנה את הרבים ולהיפך

ולראיה באתי על החתום, היום, יום 25 לחודש ספטמבר שנת 2025.

חתימה

יוסף וולפסון, עו"ד
מ.ר. 26174

עו"ד (חתימה + חותמת)

הנני מאשר את חתימת מרשי הנ"ל

ייסודי כוח

אני הח"מ בס"ח א.ר., ת"ז (או דרכון) 965195868 תושב השדה, ממנה בזאת את עו"ד שלומי זכריה ו/או עו"ד ליאור צור ו/או עו"ד פאדיה קוואסמה מארגון יש דין (כולם יחד וכל אחד לחיד) להיות באי כוחי בעניין

אגודת דרך הבאות

אני המועד אגודת הויה או ג'ואז ספר רמ מן סגן בלדה אוכל بهذا المحامي شلومي زكريا و/أو المحامية ميخال زيف و/أو المحامية ليؤور صور و/أو المحامية فادية القواسمي و/أو المحامي زياد هيدمي من منظمة يش دين (كلهم معاً أو على حدا) ليكونوا موكلين عني بخصوص

- מבלי למנוע בכלליות המינוי הנ"ל יהיה בא כוחי רשאי לעשות ולפעול בשמי ובמקומי בכל הפעולות הבאות, כולן ומקצתן, הכול בקשר לעניין הנ"ל והנובע ממנו כדלקמן:
- דון המשן פי שמונית התוקיל המזכור אעלה יכון מוקלי מחולא بالتصرف باسمي وعضاً عني بكل الأفعال التالية، كلها وبعضها المتعلقة بالموضوع المذكور أعلاه والناجئة عنه كما يلي:
1. לחתום על ולהגיש כל עתירה או תובענה ו/או כל בקשה, הגנה, התנגדות, ערעור, הודעה, או כל הליך אחר הנוגעים או הנובעים מהליכים אלה ללא יוצא מן הכלל. התוקיל עני ותקדیم כל التماس و/أو دعوى و/أو كل طلب، دفاع، اعتراض، استئناف، تبليغ، أو كل إجراء آخر يتعلق أو ينتج عن هذه الإجراءات دون أي استثناء.
 2. להופיע בפני כל בתי המשפט למיניהם, בתי הדין למיניהם או מוסדות אחרים, הן ממשלתיים והן אחרים, עד לדרגה האחרונה.
 3. התראע أمام كل المحاكم بأنواعها المختلفة أو مؤسسات أخرى، حكومية وغيرها، حتى أعلى الهيئات. לגבות את שכום התביעה וכל שכום אחר בכל עניין מהעניינים הנ"ל, לרבות הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד, לקבל בשמי כל מסמך וחמץ ולתת קבלות ושחרורים כפי שבא כוחי ימצא לנכון, והנני מסכים מראש, כי כל שכום של הוצאות משפט ו/או שכר טרחת עו"ד אשר ייפסק לטובתי יועבר לארגון "יש דין", בהיותו הנושא בהוצאות אלו. קיבץ מילג الدعوى أو أي مبلغ آخر بأي موضوع من المواضيع المذكورة أعلاه، بضمئها مصاريف القضية وأتعاب المحامي. ومخولاً باستلام أي مستند و غرض باسمي واعطاء سندات ايصال و ابراء وفق ما يجده موكلتي صحيحاً؛ واني أوافق مسبقاً، ان كل مبلغ يدرج تحت بند مصاريف المحكمة و/أو أتعاب المحامي والذي يحكم به لصالحي، يتم تحويله لصالح منظمة (يش دين) لكونه الطرف الذي يتحمل هذه المصاريف.
 4. להוציא למפעל כל מס"ד או החלטה או צו ולעשות כל הפעולות המותרות ע"פ חוק ההוצאה למפעל. تنفيذ كل قرار حكم أو قرار أو أمر والقيام بكل الإجراءات المسموح بها وفق قانون الإجراءات.
 5. לנקוט בכל הפעולות ולחתום על כל מסמך או כתב בלי יוצא מן הכלל אשר בא כוחי ימצא לנכון בכל עניין הנובע מהעניין הנ"ל.
 6. القيام بكل الإجراءات والتوقيع على كل مستند أو كتاب دون أي استثناء والتي يجدها موكلتي مناسبة بأي أمر يتعلق بالموضوع المذكور أعلاه. להעביר ייפוי כוח זה על כל הסמכויות שבו או חלק מהן לעו"ד אחר עם זכות העברה לאחרים, לפרסם ולמנות אחרים במקום, והריני מאשר את מעשיו או מעשי ממלאי המקום בתוקף ייפוי כוח זה מראש. تحويل هذا التوكيل بكل الصلاحيات المذكورة به أو جزء منها لمحامي آخر مع صلاحية تحويله لآخرين، أقتلهم وتوكيل آخرين مكاتهم. واني أصادق مسبقاً لأفعاله القاتمين بأعماله وفق هذا التوكيل.

המילים הבאות ביחיד תכלולנה את הרבים ולהיפך.

الكلمات التي ذكرت بصيغة المفرد تشمل الجمع وبالعكس

לראיה באתי על החתום, היום יום 21 לחודש 9 לשנת 2025
كشاهد على ذلك وقع بتاريخ: يوم 21 لشهر 9 لسنة 2025

חתימה

توقيع א.ר. אבי

ייפוי כוח זה נחתם באמצעות היוועדות חזותית

הנני מאשר את חתימת מרשי הנ"ל

נני אصادק תוקיל מוקלי

עדיד פאדיה קוואסמה
מ.ר. עו"ד 947
المحامي

